

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA,

Aşağıda yer alan sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygı ile dilerim.

Şenal Sarıhan

Ankara Milletvekili

5Ağustos 2015 tarihinde, İstanbul Tuzla Orhanlı Mahallesi Organize Deri Sanayi Bölgesinde nitrik asit (işlenmemiş kezzap) üretimi yapan Ekomar Kimyevi Maddeler Ambalaj Sanayi adlı fabrikada nitrik asit dolu bir tankın delinmesi sonucunda geniş bir alana kimyasal madde yayılmıştır. Ortamı yoğun bir gaz kokusu ve sarı, kahverengi dumanlar kaplamıştır. Sızıntı, kimyasal maddelerden koruyucu bir kıyafet giyen itfaiye ekibinin beş saatlik bir çalışması sonucunda durdurulmuş, çevre işletmeler boşaltılmıştır. Olay sonrasında İstanbul Valiliği nitrik asitin süratli ve emniyetli bir biçimde tahliye edildiğini belirtmiş, Büyükşehir Belediyesi ise yaptığı açıklamada tehlikeli madenin taşıma tankerine aktarıldığını açıklamıştır. Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, yapılmış olan 20 tonluk nitrik asit tankının testleri tam yapılmadan doldurulduğunu, olayda ihmal bulunduğunu ifade etmiştir. Oluşan sızıntının Organize bir sanayi bölgesinde olası bir yangın ve patlamaya neden olması halinde yaşanacak can kaybının ve oluşacak hasarın ne denli büyük olacağı, felaketin boyutunu da açıklar niteliktedir. Gaza maruz kalınmasının sağlık açısından solunum yollarında, özellikle akciğerlerde ödem yaptığı ve ölüme neden olduğu, gözlerde yanma ve yutkunma zorluğuna yol açtığı bilinmektedir. Bu olaylar ayrıca, asit yağmurlarına neden olmakta, daha geniş alanlarda insan sağlığı ve sürdürülebilir, yaşanır bir çevre açısından kalıcı riskler oluşturmaktadır.

Türkiye’de tüm endüstriyel alanlar benzer tehlike altında bulunmaktadır. Durum bu iken 30.12.2013 tarih ve 28867 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanan **Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin**, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gerekli önlemleri ve sorumluluk alacak kurumları belirleyen maddelerinin yürürlüğü, 2016 ve 2017 yıllarına ertelenmiştir. Böylece Türkiye bu yönetmeliğin hazırlanmasında esas almış olduğu, endüstriyel donanımlarda kaza önleme üzerine Avrupa Birliğinin Seveso Direktifi’ni (Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza

Risklerinin Kontrolüne İlişkin Konsey Direktifi) **uygulamaya geçirmemiş durumdadır.** Direktif, hem sanayiciler üzerindeki hem de üye devletlerin yetkili makamları üzerindeki genel ve özel yükümlülükleri içermektedir.

Bu kapsamda;

1) Türkiye’de tehlikeli madde depolayan kuruluş sayısı nedir? Bu kuruluşların kaç 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında denetime tabi tutulmuştur?

2) Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelikte, yönetmelik kapsamındaki kuruluşların denetimlerini düzenleyen “saha denetimleri” başlıklı 22. Maddesinin yürürlüğü 2016 tarihine ertelenmiş bulunmaktadır. Bu durumda yönetmelik kapsamındaki kuruluşların denetimlerinde hangi usul izlenmektedir? Ne gibi işlemler yapılmaktadır? Denetimler, hangi süreler ile tekrar edilmektedir?

3)2002 -2015 tarihleri arasında meydana gelen tehlikeli maddeleri içeren büyük kazaların sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç kişi hayatını kaybetmiştir? Kaç kişi yaralanmıştır? Çevrede yarattığı kalıcı etkiler nelerdir?

4) Bünyesinde kaza yaşanan kuruluşlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır? Bunlardan faaliyetlerini devam ettirenlerin sayısı nedir?

5) Tehlikeli madde depolayan ve/veya üreten kuruluşlarda büyük endüstriyel kaza tehlikelerinin belirlenmesi ve bu tehlikelerden kaynaklanacak risklerin değerlendirilmesi hangi metotlarla yapılmaktadır?

6) Risk değerlendirme belgesi olmadan, bu kuruluşlar güvenlik raporu hazırlayabilmekte midir? Faaliyete başlayabilmekte midir?

7)Halihazırda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından güvenlik raporu ile ilgili yayınlanmış bir tebliğ bulunmakta mıdır? Var olan durumda güvenlik raporu ve dahili acil durum planı bulunan kuruluşların sayısı hakkında bir bilgiye sahip misiniz?

8) Türkiye’de tehlikeli maddeleri içeren büyük endüstriyel kaza sayısı ve kaza riskleri bu denli fazla iken, gerekli önlemleri içeren bu yönetmelik hükümlerinin yürürlüğünün 2016 ve 2017 yılına ertelenmiş olmasının nedeni nedir? Burada nasıl bir kamu yararı amaçlanmaktadır?

9)Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmeliğin öngörmüş olduğu önlemleri gerçekleştirmenin maliyeti nedir? Bu maliyet, Anayasanın ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin öngörmüş olduğu, devletin yaşamları risk altında olanları korumak ödevinden, yaşam hakkının gereklerini yerine getirmekten daha değerli midir?

10) Olayın yaşandığı kuruluş olay öncesinde denetlenmiş midir? Adı geçen işletmenin güvenlik raporu ve dahili acil durum planı var mıdır? Yoksa bunları hazırlamak için yönetmeliğin ilgili hükümlerinin yürürlük tarihi olan 2016 yılı mı beklenmektedir?

11) Olayda, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'ın “ yapılmış olan 20 tonluk nitrik asit tankının testleri tam yapılmadan doldurulduğu, dolayısıyla olayda ihmal bulunduğu” yönündeki iddiası doğru mudur? Bu iddia konusunda herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmış mıdır? Yapılmış ise neticesi nedir?

12) Sızıntı yaptığı tespit edilen tankın kullanım öncesi gerekli testlerini yapmak ile görevli birimler hangileridir? Bakanlığınız birimlerinin tespit ve denetim sorumluluğu bulunmakta mıdır? İlgili birimler hakkında herhangi bir idari, hukuki işlem yapılmakta mıdır?

13) Olay sonrasında İstanbul Valiliği nitrik asitin süratli ve emniyetli bir biçimde tahliye edildiğini belirtmiş, Büyükşehir Belediyesi ise yaptığı açıklamada tehlikeli madenin taşıma tankerine aktarıldığını açıklamıştır. Bu çelişkili açıklamaların hangisi doğrudur? Tehlikeli madde uluslararası standartlara uygun şekilde tahliye edilmiş midir? Bu tahliyede hangi usul izlenmiştir?

14) Gaza maruz kalan insanların tahliye yönteminin yanlış olduğu, insanların dışarı çıkarılarak ve rüzgar yönünde tahliyelerini gerçekleştirerek daha fazla gaza tabi tutulmuş oldukları doğru mudur?

15) Gaza maruz kalanların akciğerlerinde ödem oluşması ve bu ödemin ölüme sebebiyet vermesi olasılığına karşı, uzmanların gerekli buldukları iki günlük gözetim için herhangi bir önlem alınmış ve olanak yaratılmış mıdır? Asit yağmurları ve olası etkiler konusunda halk bilgilendirilmiş midir?